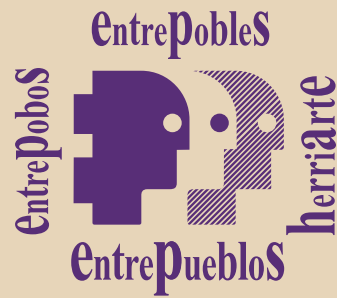
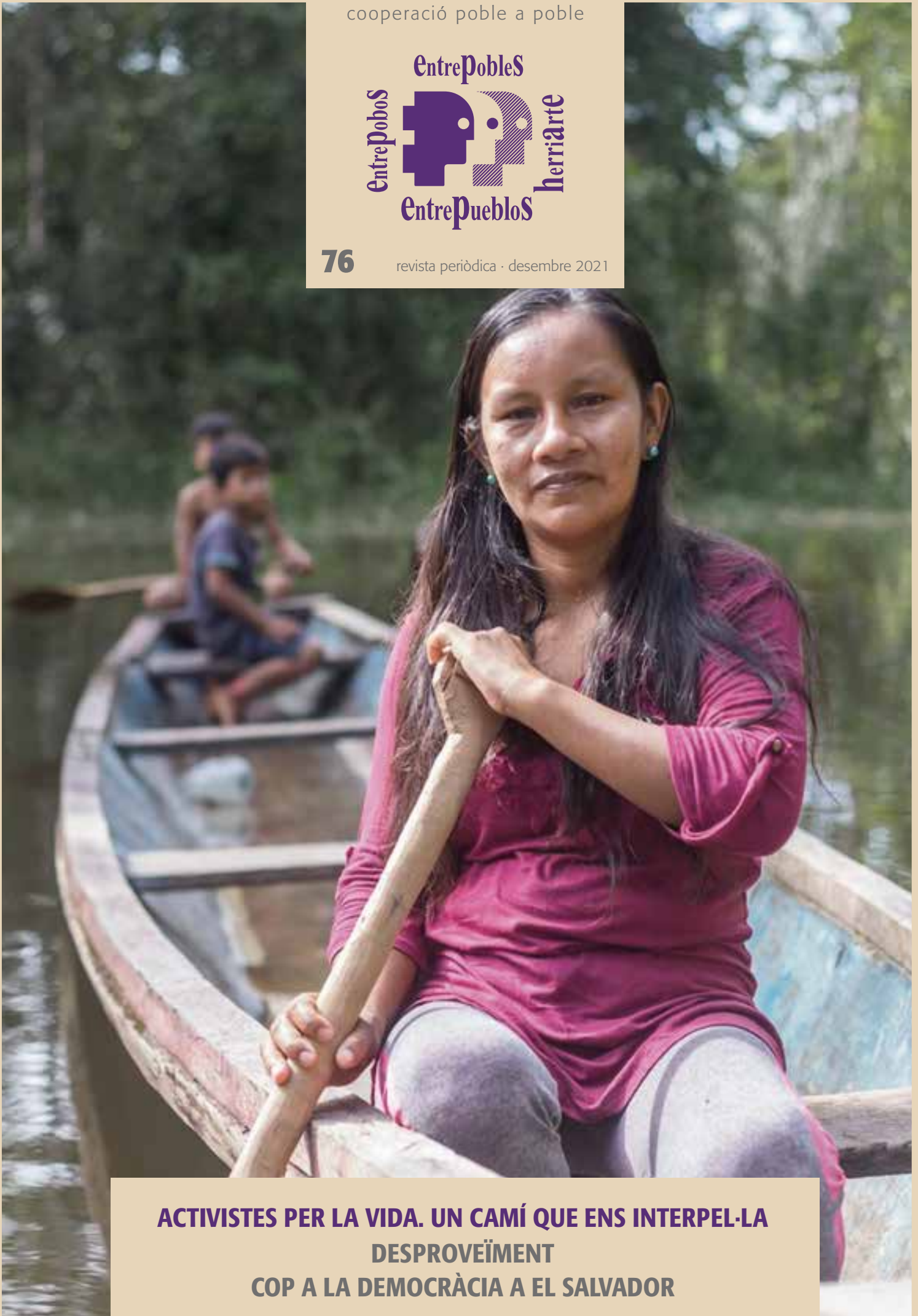

cooperació poble a poble

76

revista periòdica · desembre 2021

**ACTIVISTES PER LA VIDA. UN CAMÍ QUE ENS INTERPEL·LA
DESPROVEÏMENT
COP A LA DEMOCRÀCIA A EL SALVADOR**

SUMARI

3 Desproveïment

◀ *Diverses de les causes del desproveïment són conjunturals, però d'altres, com les ambientals, són estructurals i irresolubles. Per més diners que s'inverteixin, no aconseguirem crear plata o gas nou a la Terra*

5 Cop a la democràcia a El Salvador

7 Construïm territoris lliures de violències masclistes!

9 Activistes per la vida. Un camí que ens interpel·la

◀ *Gràcies als ponts que ha anat creant Entrepobles al llarg dels anys, ha estat molt enriquidora la diversitat de mirades de les ponents: procedències, àmbits d'intervenció, diversitat d'identitats culturals, però també moltes coses en comú, són defensores dels drets humans des d'una perspectiva feminista, a les seves trajectòries han demostrat tenacitat i fortes conviccions en les seves accions feministes malgrat les conseqüències*

12 Perú país perillós per la defensa de drets humans i ambientals

15 COP26: Un pas endavant, cap a on?

18 DONA'M CINE. Cinema, Feminismes i Resistències

◀ *Curtmetratges que transmeten les veus de les dones a través de la imatge, cineastes aportant noves històries i diferents pràctiques de creació*

EDITA
Entrepobles · Associació declarada
d'utilitat pública UP-78093-SD
DISSENY I MAQUETACIÓ
Esteva&Estevão

DEPÒSIT LEGAL
B-21094-89
Entrepobles no s'identifica
necessàriament amb les opinions
expressades en aquest butlletí

FOTO DE COBERTA
Liz Chicaje, defensora del Parc Nacional
Yaguas (Perú), guanyadora del Premi
Goldman 2021.
Foto: Premi Ambiental Goldman

AJUDA'NS A INCORPORAR A ENTREPOBLES NOVES SÒCIES I SOCIS
ASSOCIA'T I COL-LABORA ACTIVAMENT Butlletí de subscripció en la contraportada

Necessitem el teu suport per créixer i seguir garantint la nostra acció solidària
amb **AUTONOMIA i INDEPENDÈNCIA**

ChipsTaiwan

Desproveïment

Luis González Reyes

Ecologistes en Acció

Cadena de muntatge de microxips a Taiwan

Els darrers mesos del 2021 han estat atravesats per una paraula: desproveïment. Per exemple, falten xips (cosa que afecta indústries com la dels mòbils o l'automoció) i materials de construcció (fusta, pintures, acer)

Posats a faltar, comença a haver-hi carència fins i tot de begudes alcohòliques. De manera acoblada, augmenta el preu de diferents mercaderies, com ara l'electricitat. Aquesta situació té darrere un increment de la demanda fruit d'una certa reactivació econòmica, però la clau és analitzar per què aquesta demanda no es pot cobrir. Per escodrinyar respostes necessitem una mirada multidimensional, ja que el que estem vivint és el resultat de múltiples factors entrellaçats.

Un dels elements darrere del desproveïment és el logístic: després de l'aturada impulsada per la COVID-19, les cadenes de producció i distribució globals no són capaces de posar-se en marxa de manera automàtica. Necessiten temps per restablir el ritme de transport marítim o el funcionament dels ports.

Se suma el model econòmic. Una producció *just in time*, sense emmagatzematge, i on l'especialització productiva territorial és molt alta (per exemple, la majoria dels xips del món es fabriquen a Taiwan) fa que el sistema sigui molt vulnerable. Davant la decisió d'un node de producció mundial, com està passant amb el de xips a Taiwan, no hi ha estoc que pugui sostenir durant un temps la demanda fins que la producció es recuperi. També és part del model econòmic un control oligopòlic de molts sectors, com el del transport marítim global o el de la producció elèctrica a Espanya, que permet a aquests actors fer servir la seva posició de força. I una fixació de preus que depèn en bona part dels mercats financers, que solen ser amplificadors dels preus

alts, per exemple, de primeres matèries, ja que fomenten processos especulatius.

Al model econòmic s'hi afegeix la crisi econòmica que s'arrossega des d'almenys 2007, que impulsa una desinversió en diferents sectors. Sense expectativa de benefici clara, els capitalistes no inverteixen en l'economia productiva i estan desviant les cerques de lucre a la financera. El sector petroler il·lustra bé aquest fet. Tot i que cada cop costa més extreure petroli, ja que està situat en llocs més inaccessibles (en aigües ultraprofundes, en regions àrtiques o embegut en roques dures), les empreses, en lloc d'estar augmentant la seva inversió, l'estan reduint. La causa darrere d'això és senzilla: simplement no els surt rendible, com mostra la fallida en cadena de corporacions especialitzades en fracking des del 2020 o l'anunci de petrolieres de mida mitjana com Repsol que abandonaran el sector. Això redunda en una menor disponibilitat de béns fins i tot quan puja la demanda, ja que un camp petroler requereix anys per ser posat en funcionament.

Les decisions polítiques també tenen un paper en el procés de desproveïment. D'aquesta manera, el brèxit, combinat amb les mesures de restricció migratòria, han impulsat la manca de camioners al Regne Unit, cosa que contribueix al desproveïment. Un altre exemple és com Rússia utilitza la seva posició de força amb Europa (és un dels nostres principals subministradors de gas) per guanyar posicions a la geopolítica global.

Hi ha polítiques de més llarg alè que també cal destacar, com les laborals. Tant empre-

ses com governs han precaritzat fins a allò intolerable la vida de moltes persones que, simplement, abandonen els sectors on les condicions de treball són inadmissibles. Novament, el sector dels camioners n'és un bon exemple. I aquesta precarització no és conseqüència de l'avarícia de poques persones (o, almenys, no només), sinó que està relacionada amb els processos de desinversió i, en definitiva, amb la crisi estructural del capitalisme. Com que el nostre sistema socioeconòmic no aconsegueix recuperar altes taxes de reproducció del capital, pressiona les baules més febles per intentar-ho. En altres paraules, la precarietat laboral és una política fins a cert punt inevitable en una conjuntura de debilitat de les forces populars en un sistema altament competitiu i en crisi que és cec a qualsevol altre imperatiu que no sigui reproduir el capital.

ECONOMIA ECOLÒGICA: L'ARREL AMBIENTAL DE LA CRISI

Però tot això és insuficient per comprendre què passa si no sumem la mirada ambiental. Vivim en un planeta de recursos finits amb límits de disponibilitat de diferents materials i hi estem arribant. Per exemple, l'extracció de plata, necessària juntament amb 40 elements més per a la producció de mòbils, ja que és un dels que integren els xips, està estancada des de fa anys com a conseqüència dels límits de disponibilitat geològica. El problema no es restringeix a la plata, sinó que arriba al cadmi, el cobalt, el crom, el coure, l'indi, el liti, el manganès, el níquel, el plom, el platí, el tel·lur o el zinc. Els impactes s'estenen pel conjunt de l'economia, ja que sense una creixent disponibilitat d'aquests elements no es poden fabricar cada cop més molins eòlics, ordinadors, acer o cotxes.

No només hi falten materials, sinó també energia. L'augment del preu del gas és el principal vector que fa créixer els preus de l'electricitat a Espanya i a altres llocs d'Europa. Els principals subministradors de gas a la Unió Europea són Rússia i Algèria i tots dos països estan travessant una situació similar: la capacitat extractiva d'aquest combustible fòssil està estancada des de fa anys. És més, el consum intern augmenta, cosa que fa que la seva possibilitat exportadora se'n ressenti més, cosa que tensiona els preus a l'alça. I, sense canviar de model, hi ha poques opcions, ja que el gas es transporta malament per mar (és car i podem moure'l en quantitats petites si les comparem amb el consum), cosa que exclou com a alternativa el gas nord-americà o qatarià.

La situació del gas no és única dins del panorama energètic. L'extracció de petroli sembla que va arribar al màxim el 2018 i això és fonamental en l'articulació de l'economia global, ja que al voltant del 95% del transport crema derivats del petroli. És més, aquest transport depèn sobretot del dièsel, que està en caiguda almenys des d'aquell 2018. I podem afegir el carbó, ja que darrere de les apagades a la xarxa elèctrica xinesa hi ha la seva dificultat per trobar aquest combustible en quantitats suficients en els seus propis mines i a les internacionals. Per exemple, ha aixecat el veto que tenia a la importació de carbó australià, però ni amb això aconsegueix garantir una producció elèctrica que eviti talls recurrents.

El canvi climàtic també contribueix a la situació. Tornant a Taiwan, principal productor mundial de xips, allà el canvi climàtic és un factor determinant en la sequera que pateix el país. Això afecta la producció de xips, ja que Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC), líder mundial d'aquesta indústria, utilitza 156.000 tones d'aigua al dia en la producció dels seus xips. I si no hi ha aigua

Fins i tot la crisi ecosistèmica ha empès al desproveïment. Els problemes logístics com a conseqüència de la pandèmia de COVID-19 es relacionen amb la pèrdua de biodiversitat, ja que hi ha una àmplia bibliografia científica que assenyalava que la ruptura dels equilibris ecosistèmics és determinant en l'expansió de malalties zoonòtiques (que provenen d'altres animals) que estem vivint en els darrers anys. Una d'aquestes malalties, com sabem, és la COVID-19 que, combinada amb uns serveis sanitaris insuficients i una forta interconnexió global, ha provocat una pandèmia que ha obligat a alentir l'economia entre l'hivern del 2019 i l'estiu del 2021.

DECREIXEMENT I TRANSICIÓ ECOSOCIAL

Diverses de les causes del desproveïment són conjunturals, però d'altres, com les ambientals, són estructurals i irresolubles. Per més diners que s'inverteixin, no aconseguirem crear plata o gas nou a la Terra. L'essència del desproveïment és el xoc d'un sistema que necessita expandir-se constantment amb la impossibilitat física i ecosistèmica de sostenir aquesta expansió.

Per això, al segle XXI tenim una gran disjuntiva: mantenir un sistema que ens aboca a un desproveïment, que serà cada cop més profund i generador de desigualtats, o transformar radicalment la nostra forma de relacionar-nos amb la resta de la vida i entre les persones. Aquesta segona opció passa per posar en marxa polítiques de decreixement, localització i integració del metabolisme humà en el funcionament del metabolisme de la vida (o, dit altrament, economies basades en l'agroecologia i no en la indústria o els serveis). També per transcendir el capitalisme a través d'una desmercantilització i des-salarització de les nostres vides. I tot això s'ha de fer amb fortes mesures de redistribució de la riquesa que ens permetin viure tota la població mundial dignament de manera austera. En definitiva, tenir vides plenes en harmonia amb el conjunt de la vida sense intentar malaltissos i continuament traspasar els límits del nostre estimat planeta. A Escenaris de treball en la transició ecosocial 2020-2030 proposem idees més concretes de com fer aquesta gran transició pel nostre territori. 🧠

Las Mélidas - El Salvador

Registre de la seu de l'organització feminista Las Mélidas a San Salvador

Cop a la democràcia a El Salvador

Moviment de Víctimes Afectats i Afectades pel Canvi Climàtic (MOVIAC)

Des dels territoris i comunitats, en el marc de la nostra lluita i incidència i com a expressions organitzatives de base, camperoles, pobles indígenes, dones i ONGs, articulades al MOVIAC denunciem el difícil camí social i polític que porta El Salvador des de l'arribada al govern de Nayib Bukele a la presidència del país

La difícil història del poble salvadorenc, amb una guerra de més de 12 anys que va deixar més de 75 mil morts, semblava que canviaria amb la signatura dels acords de pau, ja que s'havia aconseguit iniciar el lent camí en la construcció d'una institucionalitat que permetés eventualment assolir una situació democràtica amb menys injustícia social que la que s'havia viscut en règims militars anteriors.

Els avenços en matèria social sobretot als governs dels darrers 10 anys, enfortint accions com l'exercici de la transparència, els mecanismes desenvolupats per al respecte als drets de les comunitats, l'avenç en apoderament de la dona i de sectors vulnerables i sobretot la construcció d'una institucionalitat que pogués servir de base per conduir-nos cap a un país menys injust i més solidari, s'han vist cada cop més trencats.

Amb l'arribada de Nayib Bukele a l'executiu, sembla que totes les lluites guanyades s'han vingut a terra, les desviacions dictatorials de Bukele van quedar en evidència el 9 de febrer del 2020 quan va envair el congrés amb la força militar, per pressionar l'aprovació d'un préstec que no tenia fins clars. Després, per a les eleccions d'alcaldes i legisladors el febrer 2021, va impulsar una campanya fraudulenta obstaculitzant la participació de l'oposició, es va auxiliar en grups

fora de la llei per impedir l'accés d'altres partits als territoris sota control i apropiant-se dels fons que per llei s'han de transferir als municipis per a la realització d'obres, tot això amb l'objectiu de generar descontentament a les poblacions dels municipis i així afavorir els candidats del seu nou partit *Nuevas Ideas*. A més, els pocs avenços en matèria ambiental que s'havien aconseguit als governs anteriors han estat gairebé totalment eliminats per l'actual govern.

Els resultats van ser com s'esperava, el seu partit va aconseguir majoria al congrés i governs municipals. L'1 de maig de 2021 que va iniciar tasques el nou congrés, va procedir a destituir el fiscal general de la República i la Sala Constitucional, i a nomenar en aquests llocs persones de la seva confiança, obviant els processos establerts legalment per al relleu d'aquests funcionaris.

En sessions posteriors es va procedir a destituir tots els jutges majors de 60 anys, cosa que implica una tercera part dels jutges, i nomenar jutges del seu partit, alguns fins i tot acusats anteriorment de diversos delictes. En un acte mai vist anteriorment, la Sala Constitucional Imposada va procedir a decretar que el president Bukele té el dret a poder reelegir-se en el càrrec, malgrat que la constitució salvadorenc expressament ho prohibeix. El seu partit *Nuevas Ideas* ja ho està postulant per a la reelecció presidencial el 2024.

Un aspecte en què s'evidencia la ineptitud dels governants actuals és en la disposició legal sobre la gestió del bé hídric. L'Assemblea Legislativa, que s'ha convertit en oficina al servei de Bukele, va dir que la proposta de llei general d'aigua que s'havia discutit a la legislatura anterior seria enviada a l'arxiu, perquè no tenia ni mitja paraula a favor dels interessos de la població i que ells presentarien una nova. Quan el Ministre de l'Ambient actual va portar la nova proposta a l'Assemblea –que es va intentar de mantenir en secret, però se'n va filtrar una versió que es va fer del coneixement públic– es va poder constatar que no menys del 80% dels articles de la proposta provenien de la versió original que havia presentat el Ministeri de l'Ambient 10 anys.

Tot i la gran propaganda que va fer el govern sobre la nova llei d'aigua havia de ser de benefici de la població i no per als empresaris privats, el cap de la bancada de *Nuevas Ideas* de la Comissió de Medi Ambient i Canvi Climàtic de l'Assemblea va dir que el límit posat per a extracció d'aigua que era de mil metres cúbics diaris, havia estat escollit perquè així li havien aconsellat els industrials, però que només concedirien un temps màxim de 3 anys, amb possibilitat de ser prorrogats, perquè no semblés que era una privatització. Un parell de setmanes després el mateix diputat va dir que calia estendre el termini a 15 anys, perquè així ho determinaven els bancs. Aquesta comissió proposa al ple legislatiu lleis sense estudis de cap mena i sense considerar problemàtiques com el canvi climàtic podria afectar la disponibilitat de l'aigua.

D'altra banda, amb la pandèmia de COVID-19, es van utilitzar fons públics per repartir queviures a famílies pobres, utilitzant la maquinària del seu partit i recolzant-se amb l'exèrcit, a qui sempre ha donat totes les dades necessàries per comptar amb el seu suport. També per mantenir la lleialtat dels membres del seu gabinet i altres sectors, Bukele els va permetre accions de corrupció, tal és el cas que el govern dels EUA ha publicat la llista Engels on inclou diversos noms del seu gabinet incloent-hi els membres de la Sala del Constitucional de la Cort Suprema de Justícia.

La situació ha vingut de mal en pitjor, però un grup d'organitzacions vam convocar a una marxa el 15 de setembre passat i la resposta va ser inesperada, milers i milers de persones de tots els credos polítics i socials van participar com no s'havia vist des de la signatura dels acords de pau. Bukele va enviar persones a

realitzar actes vandàlics utilitzant els mateixos vehicles que havien fet servir per repartir queviures en ocasions anteriors. Després el 17 d'octubre es va cridar a una altra marxa i el govern va desplegar membres de la policia nacional i de l'exèrcit per aturar tots els vehicles que mobilitzaven els participants i amenaçaven conductors i ocupants, alguns es van resistir i van bloquejar els carrers on van ser detinguts, altres van ser obligats a tornar. Una de les nostres organitzacions va ser detinguda a 5 retens abans d'arribar a San Salvador.

El govern actual presidit per Nayib Bukele ha estat destruint la institucionalitat que poguésser haver servit de base per a la construcció d'un país democràtic, està decidit a convertir-se en governant vitalici, la seva ambició no té límits i això li fa dir i fer moltes accions incoherents, això està generant el despertar de la població i s'està forjant un procés de mobilització i resistència contra les diferents mesures socials, econòmiques, ambientals i polítiques i s'entreu esperança en la població que ha decidit no permetre l'abús i està prenent els carrers, tots els setmanes es donen marxades puntuals exigint el cessament de la diversitat d'accions d'atropellament als drets humans.

Per intentar silenciar la resistència social Bukele està donant passes decidides cap a un règim autocràtic personalitzat. S'ha dedicat a perseguir adversaris polítics i ficar a la presó anteriors funcionaris públics, acusant-los de delictes no provats judicialment. De passada ha mantingut un constant assetjament a gairebé tots els mitjans de premsa, per no ser afins a la seva conducta. I darremament apunta contra la societat civil i les organitzacions populars, com ha fet amb l'ocupació policial de les seus d'ONG feministes i socials o la proposta de llei sobre *Agents Estrangers* en que, entre altres coses, pretén cobrar un impost del 40% a totes les transferències que arribin a les organitzacions socials des de la cooperació internacional.

Finalment, esperem que tot això no passi desapercbut per la comunitat internacional, fem una crida a tots els governs i forces progressistes del món, a utilitzar els mitjans diplomàtics al seu abast per exigir al govern de Bukele respectar les lleis i la institucionalitat salvadorenca, a gestionar amb honestat i transparència la cosa pública, garantir la lliure expressió i no violar els drets humans de la població. 🙏

Construïm territoris lliures de violències masclistes!

Veus des de Catalunya,
Estat Espanyol i Amèrica Llatina

Kenia Castaldo, Montse Benito

Comissió de Feminismes Entrepobles

Els dies 14, 15 i 16 d'octubre es van realitzar a l'Espai Jove La Fontana, a Barcelona, les Trobades internacionals feministes: Construïm territoris lliures de violències masclistes!

Després d'un treball exhaustiu, Entrepobles i la Cooperativa Cúrcuma hem obert un diàleg entre veus feministes de Catalunya, l'Estat Espanyol i Amèrica Llatina. Hem posat totes les nostres energies per construir un diàleg interseccional i interconnectat amb l'objectiu de compartir estratègies, debats i reptes al voltant de les violències masclistes amb companyes feministes del Sud i del Nord Global, de manera presencial i virtual.

Durant els tres dies de jornades es van inscriure més de 300 persones per participar de manera presencial i virtual a les trobades. I la presència de ponents des de l'Uruguai, el Perú, Nicaragua i diferents parts de l'Estat Espanyol va fer que l'intercanvi i el diàleg fos encara més enriquidor. Tot el nostre més sincer agraïment per tanta complicitat.

La taula inaugural de dijous 14 d'octubre, amb la presència de companyes del Perú, Nicaragua i Catalunya, va posar el focus en les violències sexuals en joves i adolescents: Plantem cara a les violències sexuals en joves i adolescents: respostes i reptes des de diferents àmbits i geografies.

Inauguràvem les jornades amb aquesta temàtica, amb l'objectiu de donar continuïtat a la tasca amb la gent més jove, que portem fent al Perú durant més de 4 anys amb les companyes de DEMUS i Kallpa i en col·laboració amb organitzacions de l'Estat Espanyol, i en el marc de la campanya de comunicació *DALE DLT*, una campanya de sensibilització sobre les violències sexuals a l'àmbit digital orientada a joves entre 17 i 22 anys de tot l'Estat espanyol i que, des d'Entrepobles en col·laboració amb AIETI i Enraiza Derechos, hem treballat durant 2021 i hem llençat el passat novembre.

Objectius de la taula:

- Visibilitzar les violències sexuals que viuen joves i adolescents a diferents espais: XXSS, universitats, espais de lleure, etc.
- Aprendre de les experiències de les joves i adolescents davant les violències sexuals des de diferents geografies.
- Compartir estratègies des de diferents àmbits i espais per donar resposta a les violències sexuals a joves i adolescents.
- Identificar els reptes principals per donar resposta a les violències sexuals en joves i adolescents en diferents contextos.

La segona taula, del divendres 15 d'octubre, va posar el focus en les retirades de custòdies, la violència institucional i el fals SAP: Maternitats qüestionades i retirada de custòdies: violència institucional, racisme i fals SAP.

Fa tres anys les companyes de *Cotidiano Mujer* d'Uruguai, amb qui tenim una relació de temps, ens van demanar suport per a l'acompanyament del cas de la Maria, vinculat a l'arrencament de la custòdia de la seva filla. En aquell moment volien fer un seminari per visibilitzar aquesta problemàtica que afectava moltes mares, especialment migrants. En aquell moment no coneixíem gaire el tema i tampoc la xarxa organitzada per impulsar-lo conjuntament. Les coses han canviat molt, hi ha una xarxa de mares afectades que han estat capaces d'autoorganitzar-se i posar a l'agenda política i a l'agenda del feminisme aquest tema, i que eren presents en aquesta taula.

Objectius de la taula:

- Visibilitzar tota la violència institucional en la forma de maternitats qüestionades i retirada de custòdies.
- Identificar mecanismes legals patriarcal que justifiquen i reproduïxen les violències.
- Identificar el racisme institucional que qüestiona sistemàticament les maternitats racialitzades.
- Compartir estratègies des de diferents àmbits nacionals i internacionals per lluitar contra la retirada de custòdies en base racista i/o masclista: i veure possibilitats de construcció de xarxes i altres instruments

I la tercera i última taula, va posar el focus en els principals reptes i debats al voltant de les violències masclistes des de les

entitats i col·lectius feministes tant al Nord com al Sud Global: Reflexions al voltant de les violències masclistes a través de diverses veus feministes des de Catalunya, Estat Espanyol i Amèrica Llatina.

Gràcies als ponts que ha anat creant Entrepobles al llarg dels anys, ha estat molt enriquidora la diversitat de mirades de les ponents: procedències, àmbits d'intervenció, diversitat d'identitats culturals, però també moltes coses en comú, són defensores dels drets humans des d'una perspectiva feminista, a les seves trajectòries han demostrat tenacitat i fortes conviccions en les seves accions feministes malgrat les conseqüències.

Objectius de la taula:

- Identificar els principals reptes globals dels feminismes en relació amb les múltiples formes que prenen les violències masclistes
- Aterrar aquests reptes als diferents contextos locals de les participants, tant de l'estat espanyol com d'Amèrica Llatina
- Analitzar les diferents formes que prenen les violències a cadascun dels contextos per identificar característiques i dinàmiques comunes.

Les jornades van ser possibles gràcies a la complicitat col·lectiva i esforç mutu de l'equip motor de les jornades, les ponents i les participants. Les jornades han estat cofinançades per l'Agència Catalana de Cooperació Internacional de la Generalitat de Catalunya i de l'Agència Espanyola de Cooperació al Desenvolupament.

Si esteu interessades a tornar a visionar les taules rodones, [les podeu trobar al Youtube d'Entrepobles](#). 📺

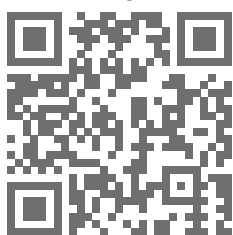
Activistes per la vida. Un camí que ens interpel·la Voleu formar part d'aquesta història?

Kenia Castaldo, Montse Carrillo

Àrea d'Educació d'Entrepobles

L'exposició fotogràfica "Activistes per la vida", realitzada pel fotoperiodista Gervasio Sánchez, documenta les històries de dones i homes, defensores dels drets humans, del territori i dels béns naturals

www.activistasporlavida.org

Activistes per la vida" ha traçat un camí per a la creació de diversos materials per a la incidència política i social, la sensibilització i l'educació per al canvi social al voltant de la defensa dels drets humans i la situació crítica en què desenvolupen el seu activisme les defensores i defensors, en contextos marcats per tota mena de violències impunes, una pressió asfixiant sobre el territori i les comunitats per part de l'extractivisme, i estats capturats per les corporacions i el crim organitzat.

Els materials d'"Activistes per la Vida", despleats en formats audiovisuals, comunicatius i didàctics s'articulen entre si per estendre un pont de solidaritat amb les persones defensores i les seves comunitats.

■ **La web: un instrument per a la incidència social i sensibilització.**

La web d'Activistes per la vida, disponible en català → www.activistesperlavida.cat i en castellà → www.activistasporlavida.org, fa un repàs per la història d'Amèrica Central, Hondures i Guatemala, denuncia el paper de les grans empreses (hidroelèctriques, mineres, cimenteres etc.) europees i nord-americanes en la vulneració de drets humans als països del Sud Global, resalta la importància dels col·lectius, moviments socials i entitats locals que s'esforcen per defensar el territori, els rius, el cos o la memòria històrica, i ens apropa a la vida de les defensores i els defensors i els posa nom i cognom.

■ **La unitat didàctica: educant per a la transformació social.**

La unitat didàctica "Activistes per la Vida", és un projecte interdisciplinari al voltant del paper en la protecció dels Drets Humans i Ambientals de les defensores i defensors a Amèrica Central, i la criminalització que afronten per això, que té com a objectiu integrar als currículums de secundària l'estudi de la vulneració de drets humans, tant al Nord Global com al Sud Global, posant l'èmfasi en les veus i experiències de les defensores amb l'objectiu de contribuir a la protecció i l'enfortiment de les estructures comunitàries.

La unitat didàctica es basa en una proposta educativa, elaborada conjuntament per l'Àlex Egea, professor de la UB i part de l'equip de *La Perifèrica*, i Gustavo Castro, defensor ambiental i pedagog mexicà, ideada per aproximar la complexitat del coneixement i de la realitat dels Drets Humans a Guatemala i Hondures a les aules de secundària, així com fomentar l'adquisició d'actituds de defensa i promoció d'aquests en els diferents contextos i àmbits de vida de l'alumnat.

A "Activistes per la Vida" veiem diverses comunitats indígenes i camperoles que es planten als seus territoris davant de poderosos interessos i aconsegueixen en molts casos protegir-los. Defensant la natura i defensant-nos a tota la humanitat. Veiem també les dones jugant un paper decisiu en

aquestes resistències malgrat tota mena d'assetjaments patriarcals. Veiem comunitats definint els seus projectes de vida, basats en les cosmovisions ancestrals, la sobirania alimentària, l'agroecologia, l'economia social, l'autogestió territorial, el feminisme comunitari...

En aquest món socialment i ecològicament interconnectat, cada agressió a una persona defensora, cada extinció d'una nova espècie, cada hectàrea de bosc incendiat, cada riu segregat, sigui on sigui, ens afecta cada cop més directament.

Ara, que als països industrialitzats es desperta la consciència sobre l'emergència climàtica i ecològica, i es qüestiona el model de creixement material il·limitat com a base del benestar, les activistes i les organitzacions del sud que acompanyem, ens conviden a respondre conjuntament a la cadena transnacional de l'extractivisme.

COM PODEM FORMAR PART DES D'AQUÍ DE LA LLUITA PER LA NATURALESA GLOBAL?

És el moment de construir una cadena global de solidaritat per protegir la vida, participant aquí en un grup de suport format per activistes que acompanyin les comunitats que defensen els seus territoris, les seves cultures i la natura.

Enllaçarem energies i accions entre activistes per acompanyar casos de comunitats que pateixen assetjament, criminalització i violències per defensar els seus territoris, i que són recolzades per organitzacions locals amb qui Entrepobles col·labora:

- les comunitats de Cahabon (Guatemala) en la lluita per la recuperació de les seves terres ancestrals, davant de la construcció de projectes hidroelèctrics [acompanyades per l'organització guatemalenca Madreselva];
- les comunitats de Rio Blanco (Hondures) en la defensa del riu davant la construcció d'una presa i una hidroelèctrica [acompanyades pel Consell Cívic d'Organitzacions Populares i Indígenes d'Hondures, COPINH];
- les comunitats d'Espinar (Perú) en relació a l'ampliació i conseqüències d'explotacions mineres, especialment els impactes mediambientals i en la salut humana, conflicte i criminalització de la protesta (acompanyades per Derechos Humanos Sin Fronteras, DHSF; i Cooperació).

Els grups de suport d'Entrepobles construirem una cadena de solidaritat global amb les defensores i les seves comunitats a través de diverses accions a desenvolupar:

- Incidència perquè les institucions nacionals i internacionals no es desentenguin de l'obligació de protegir la vida per sobre de tot.
- Comunicació i pressió davant les empreses i els fons d'inversió multinacionals europeus per rebutjar l'assetjament, l'ús de la violència i l'assassinat com a recursos vàlids en la inversió empresarial.
- Suport a accions legals, socials, de difusió, etc. que aquestes comunitats emprenen per defensar el seu territori. 🗣️

Marcela Chacach, lídersona cakchiquel a Loma Alta, San Juan Sacatepéquez, Guatemala

*Aquesta lluita
no és d'una persona, sinó de totes
les que respirem i volem cuidar del nostre planeta*

Teresa Reyes

Activista hondurenya d'OFRAHEH

ACTIVA'T AMB ENTREPOBLES!

Ara la continuïtat d'aquesta història també és a les teves mans... Vols participar-hi?

**Si vols formar part d'aquests
grups d'activistes o vols més
informació, escriu-nos a:
coordinacio@entrepobles.org**

**Perú,
país**

**perillós per la
defensa de drets**

**humans
i ambientals**

Mauro Mazzacani
Entrepobles Perú

#ProtegeQuienesProtegen

El Perú és un país perillós per a la defensa dels drets humans i ambientals. Durant el període més dur de la pandèmia, les veus de les i els defensors van ser silenciades i ara tornen més fortes que mai

El repte d'acompanyar i visibilitzar les seves lluites per la vida, la cura dels béns comuns i les sobirania ens ha portat a llançar, amb un conjunt cada cop creixent d'organitzacions aliades, la campanya **#ProtegeQuienesNos Protegen**.

LA SITUACIÓ DE LES PERSONES DEFENSORES AL PERÚ

Segons denuncia la Coordinadora Nacional de Drets Humans, 220 persones defensores han estat assassinades des del 2011. En plena pandèmia global, entre el 2020 i el 2021 van morir assassinats 10 defensors ambientals, el 70% a l'Amazònia, col·locant el Perú al novè lloc a la llista de els països que registren el nombre més gran d'assassinats a defensors/es ambientals del món (Global Witness, 2021).

Els assassins són sicaris lligats al narcotràfic, a la tala i a la mineria il·legal. Darrere seu hi ha una zona grisa, densa d'interessos econòmics legals i il·legals i poblada per un Estat absent, un càrtel de mitjans nacionals i locals que estigmatitza la defensa dels territoris, empreses transnacionals que obren el camí a actors criminals per estendre les fronteres dels extractivismes en territoris considerats intangibles.

Un altre element de risc per a les i els defensors és la criminalització de la protesta social, a través de la judicialització i

de l'ús excessiu de la força per part de la policia nacional.

Actualment, més de 900 persones defensores (102 dones) enfronten processos penals arbitraris a nivell nacional, per haver exercit el dret a la protesta en escenari de conflictivitat social. Més del 95% d'aquests processos conclouen amb arxivaments o absolucions per la manca de fonament total. Tenen una durada mitjana de cinc anys, i generen conseqüències devastadores a nivell organitzatiu, emocional, familiar, econòmic.

En els darrers 20 anys, 160 civils han perdut la vida a mans de les forces de l'ordre en context de protesta social, el 70% dels quals defensaven el medi ambient i els drets dels pobles indígenes. Les forces de l'ordre són els principals responsables d'aquestes víctimes en escenaris de protesta social, seguits de policies que treballen per a empreses de seguretat mineres i sicaris vinculats a grups empresarials.

Al setembre del 2021 els conflictes socials al país eren 198 (Defensoria del Poble, 2021), principalment d'arrel socioambiental. El 80% d'aquests conflictes es concentra a 08 regions amb presència de megaprojectes extractius: Loreto, Cusco, Àncash, Puno, Apurímac, Piura, Ayacucho, Cajamarca. Als territoris en disputa es verifiquen assassinats, amenaces de mort i violència física, violència sexual, criminalització de la protesta, restricció de les llibertats i cam-

panyes de difamació a defensors/es. Les persones defensores són objecte de campanyes d'estigmatització en mitjans de comunicació, les dones són especialment copejades per aquestes formes de fustigació.

IMPACTE DE LA PANDÈMIA A LA DEFENSA DELS TERRITORIS

La pandèmia de COVID-19 ha colpejat amb força les comunitats indígenes i originàries. Tot i que les comunitats han demostrat una capacitat organitzativa capaç, en molts casos, de frenar la incidència de la malaltia, les conseqüències econòmiques i socials de les mesures d'aïllament han estat devastadores per a famílies i organitzacions socials.

Moltes comunitats van tancar les vies d'accés per protegir-se del contagi. El 2020, la quarantena ha coincidit amb la temporada de collita (papa, quinoa, cafè, etc.), obligant les famílies a vendre a preu de cost per no rebutjar la seva producció, situació aprofitada pels intermediaris. El 2021, els preus dels subministraments agrícoles han continuat creixent, així com els deutes de les famílies camperoles.

L'educació és a distància des del mes de març del 2019, sense un sol dia de presencialitat en 20 mesos. Això ha tingut un efecte de sobrecàrrega en termes de cures i de salut mental de nens i nenes i cuidadores que recau principalment en les dones.

És així com la capacitat d'activisme i vigilància de les organitzacions socials s'ha vist greument afectada, mentre que la gran mineria, declarada des d'un començament com a activitat essencial, ha continuat operant i fins i tot portant el contagi a les comunitats tancades, a través dels seus treballadors.

Les transnacionals extractives han aprofitat les dificultats econòmiques, negociant la venda de terrenys a preus rebaixats. D'altra banda, l'Estat ha implementat processos de consulta prèvia als projectes miners en modalitat virtual, rebutjats i denunciats per les organitzacions de drets humans per no tenir pertinència cultural i per no garantir l'accés dels pobles indígenes i originaris al seu dret a la consulta per la bretxa tecnològica.

CRISI POLÍTICA I OPORTUNITATS

La crisi política i de governabilitat al país és permanent. El president Kuczynski, elegit el 2016, va renunciar el 2018 després que es va fer pública la seva negociació amb la família Fujimori per indultar el dictador. Martin Vizcarra va assumir el càrrec el 2018, va dissoldre el Congrés el 2019 i va ser cessat per 'incapacitat moral' per part del Congrés el 2020. Successivament, el govern de Manuel Merino va durar 5 dies, davant de les massives protestes de la població per la qual cosa es va considerar un cop institucional. La brutal repressió

de les marxes va produir les morts d'Inti Sotelo i Brian Pintado, joves de 22 i 24 anys.

A les eleccions generals del 2021, el descontentament social de la serra i selva del país i la desconfiança envers l'argolla política de Lima van portar un docent, sindicalista i ronder cajamarquí a la presidència del Perú. La inèdita elecció de Pedro Castillo, sens dubte molt potent en termes simbòlics, comporta possibilitats i riscos en venir acompanyada d'una bastida ideològica complexa, de lluites internes i de postures conservadores i dogmàtiques en tema de drets econòmics, socials i culturals, a partir de la manca de claredat en el compromís amb l'agenda feminista, entre d'altres.

Les bones notícies venen de la presència al Govern i al Congrés de dones amb una gran trajectòria en les lluites pels drets humans. Una cosa que mai no hauriem atrevit a somiar fa uns mesos: Mirtha Vázquez, companya de Grufides, advocada de Mxima Acuña en la seva lluita contra la minera Yanacocha a Cajamarca, va ser designada presidenta del Consell de Ministres el 6 d'octubre del 2021, amb una tasca sens dubte molt difícil per endavant. Altres potencials aliades del moviment, pel seu compromís històric, estan en llocs clau del Ministeri de Cultura i al Congrés.

Aquests nomenaments, sense ser garantia de res, donen alè a les i els defensors al país. Diversos processos d'incidència que acompanyem amb les nostres coparts es materialitzen, després d'anys de treball, en forma de lleis i projectes de llei, que necessiten una darrera i decidida empena per transformar-se en

polítiques públiques eficaces en la protecció de drets humans: el Mecanisme Intersectorial de Protecció de Persones Defensores, la Política d'Atenció Integral a Afectats i Afectades per Metalls Tòxics, la ratificació de l'Acord d'Escazú sobre els drets d'accés a la informació, la participació pública i la justícia en assumptes ambientals. Les polítiques públiques, sense ser una panacea, són un marc necessari de cara a l'exigibilitat de drets i la construcció d'alternatives i autonomies davant de relacions de poder tan tremendament desiguals als territoris.

DE TORNADA ALS CARRERS, A DEFENSAR LA VIDA

Les i els defensors, que encara en el període més dur de la pandèmia han seguit lluitant als seus territoris, en els últims mesos han tornat a ajuntar-se per teixir accions i processos que, des del més profund de l'Amazònia fins a dalt dels Andes, rellancen coneixements, formes organitzatives, de ser i estar dins dels territoris col·lectius, per afirmar i defensar el dret a una altra vida, a un futur diferent del de zones de sacrifici del sistema capitalista transnacional.

Al maig d'aquest any ens vam reunir amb *Cooperación* i la *Red Muqui*, aliades en un projecte de la Unió Europea, pensant en com acompanyar la tornada als carrers de les i els defensors. Va sorgir la idea d'una campanya construïda des de baix, de menys a més, que amplifiqui el so dels seus passos i permeti escoltar millor les veus. Convidem *Grufides*, de Cajamarca, i *Derechos Humanos Sin Fronteras*, de Cusco, a sumar-se a la iniciativa. De mica en mica l'aliança va prendre força i ara el grup impulsor de la campanya és integrat per 11 organitzacions de defensa de drets humans i de solidaritat internacional que treballen juntes més enllà de lògiques competitives i de visibilitat. Diverses altres estan a prop de sumar-s'hi.

La campanya Defensores i Defensores del Perú **#ProtegeAqui enesNosProtegen**, es va llançar a Lima el 27 d'octubre passat, amb una plantada (mobilització) cultural davant del Ministeri de Justícia. Defensores i defensors d'Apurímac, Arequipa, Amazònies, Cajamarca, Cusco i Lima van donar a conèixer les vulneracions que pateixen als seus territoris, exigint justícia, fi de la criminalització i protecció efectiva davant dels assassinats i amenaces de grups lligats a l'activitat minera legal i il·legal.

Aquesta acció va ser precedida d'una trobada a Cusco i d'una altra a Lima, en què les i els defensors van consensuar les de-

mandes i van triar les seves representants i portaveus. A les xarxes socials es van moure productes comunicacionals a manera d'intriga, per preparar el llançament de la campanya. En paral·lel a l'esdeveniment de Lima es van realitzar trobades als territoris, murals, difusió de cartells i espots a les ràdios.

A la trobada nacional van participar, a títol d'exemple: Juana Francisca en representació de les i els afectats per mercuri de *Choropampa*; Oscar i Rodolfo –dirigents criminalitzats en les protestes en contra dels abusos de projectes miners a *Espinar* i a *Cotabambas*; Augustina –amençada per miners il·legals al *Cenepa*–; Juan Miguel i Hermelinda –que lluiten per la defensa de l'agricultura amenaçada per la mineria a la *Vall del Tambo*–, Elsa i Esmeralda –de l'Associació de Dones defensores del territori i la cultura K'ana d'*Espinar*–, entre d'altres. Les i els defensors van celebrar reunions amb alts càrrecs del Ministeri de Justícia i amb congressistes per dialogar entorn de les seves propostes i demandes i van fer entrevistes als principals mitjans de comunicació nacional, que van donar més cobertura a l'acció de la que hauríem esperat.

L'avaluació col·lectiva dels primers passos de la campanya és positiva: el protagonisme de les i els companys des dels territoris ha estat molt fort, des de la construcció de continguts i estratègies, l'imoacte en mitjans i accions directes, fins a la validació de gràfiques i missatges comunicacionals. Això és una cosa que cal mantenir costí el que costí, encara que l'impacte de la campanya vagi escalant de nivell. L'interès, la cobertura i les reaccions d'actors polítics, institucions nacionals i internacionals, periodistes i influencers ens confirma que anem a la direcció correcta. L'articulació i la coordinació entre les àrees de comunicació i incidència de les organitzacions nacionals va ser un èxit, fruit d'un gran esforç pel qual felicitem a tots, començant per CooperAcción i Red Muqui que van liderar l'acció.

La campanya seguirà tot el 2022. Els reptes de curt i mitjà termini són múltiples: mantenir l'atenció de l'opinió pública a l'alçada de l'expectativa generada significa mantenir una feina constant, amb pics en dates simbòliques i moments clau de la conjuntura social i política. Per al 10 de desembre, Dia dels Drets Humans, es realitzaran accions col·lectives des dels territoris, i a més es reforçarà la presència a xarxes i mitjans. Els i les defensores han decidit promoure una Trobada Nacional de Defensors i Defensores Andins i Amazònics per al març de 2022. A la ruta cap a aquesta trobada es realitzaran diverses trobades regionals per consensuar propostes i apostes de treball.

Serà molt important, en els mesos següents, visibilitzar els processos de construcció d'alternatives, autonomies, propostes de vida que impulsen i defensen les i els defensors. Cal filar una narrativa que connecta els processos territorials i les lluites dels pobles indígenes i originaris amb les múltiples crisis i el col·lapse sistèmic que estem vivint a nivell global, plantejant no una nova normalitat, sinó noves i atrevides anormalitats, per caminar cap a una socialitat creativa, qüestionadora i solidària. Per això articularem la campanya amb plataformes i espais de diàleg a nivell internacional.

Podeu trobar els testimonis, vídeos, entrevistes i gràfiques d'aquest inici de campanya a les pàgines Facebook i Instagram de **Defensores i Defensores del Perú** i a través del hashtag **#ProtegeAqui enesNosProtegen**. També et demanem donar suport a les i els defensors difonent, comentant, viralitzant els continguts que t'agradi. Prenent prestat un lema de la campanya: Fem bulla (soroll). EXIGEIX! EXIGIM! 🗣️

Un pas endavant, cap a on?

COP26 i la cooperació per la justícia climàtica global

Àlex Guillamón

EntrePobles Barcelona

Procrastinació: acció o hàbit de deixar per a més endavant accions o activitats que s'han d'atendre per d'altres de més irrellevants i agradables. L'acte que es posposa pot ésser percebut com a aclaparador, desafiant, inquietant, perillós, difícil, és a dir, estressant, per la qual cosa s'autojustifica posposant-lo a un futur 'sine die' idealitzat

Es heu sentit i llegit un cop més després de Glasgow: “acord agredolç”, “compromís imperfecte”, “petit pas endavant”, “victòria dèbil”, “mig got ple”, “avenç insuficient”, “moderada satisfacció”... Si una cosa han produït les COP al llarg d'aquestes tres dècades és una desbordant riada d'eufemismes per dissimular una impotència reiterada. Ho titulava molt gràficament Pablo Rivas a el Salto: “Aprengui a escriure combustibles fòssils en només 27 anys”.

Però els pobles que ja pateixen plenament l'emergència climàtica no estan d'humor per eufemismes:

- Saleemul Huq, del Centre for Climate Change and Development de Bangladesh declarava a la sortida: “És un fracàs abjecte perquè no s'ha estat capaç d'afrontar la qüestió de pèrdues i danys [...]. Els països pobres hem vingut aquí per això. I se'ns ha donat una bufetada”.
- “Països desenvolupats tractant de crear noves regles d'un joc al qual només ells tenen recursos per jugar” definia el portaveu de Bolívia.
- Yvonne Yáñez d'Acció Ecològica d'Equador responia a l'Ara: “La COP26 ha sigut una farsa; un espai de negoci. Les organitzacions del sud, del People's Summit, hem denunciat que [...] tots els projectes que inclouen mecanismes que són compensacions de carboni basades en la natura, és a dir, en la plantació

d'enormes extensions forestals, són programes racistes i colonials”.

UN COMPROMÍS NO VINCULANT ÉS UN NO-COMPROMÍS

El primer i més important que s'ha de tenir clar –i sovint s'oblida interessadament en la comunicació de les COP– és que tota l'estona estem parlant d'acord voluntaris. Mai s'ha arribat, ni s'ha proposat seriosament arribar a cap acord vinculant. I, qui treballem fa temps en la cooperació internacional, hem après llarga i amargament que **els compromisos voluntaris, són, a efectes reals, “no-compromisos”**.

Sense anar més lluny, un bon exemple de “no-compromís” l'ofereix la posició del Govern espanyol amb el tema de la reducció d'emissions. Espanya ha estat capdavantera en el procés que ha portat a la Unió Europea a un objectiu de reducció del 55% de les emissions al 2030 (respecte a les de 2010), liderant el procés en contra de les reticències d'altres països. Espanya acaba de participar i signar l'acord de la COP26 amb un objectiu de reducció global del 45%. Tanmateix tot això està sent perfectament compatible amb que la *Ley del Clima* espanyola, recentment aprovada a proposta del mateix Govern espanyol, no hagi anat més enllà del 23%. I és que amb els acords i les resolucions es pot ser esplèndid, les lleis ja són una cosa més seriosa.

EL FINANÇAMENT DE LA JUSTÍCIA CLIMÀTICA GLOBAL

Una de les reivindicacions des del primer moment més insistent del Sud Global en les COP ha estat el d'**una justícia climàtica que reconegui el gran desequilibri en les responsabilitats i beneficis per les emissions històricament acumulades per uns i altres països.**

Finalment, a Copenhaga 2009 –encara que en aquell moment l'ONU valorava en 600.000 milions de dòlars el fons que realment caldria per reparar mínimament aquest “deute climàtic”–, es va assolir una d'aquestes “victòries fràgils”: la creació d'un fons de 100.000 milions de dòlars (86.000 euros). Això sí..., a partir de 2020. A París 2015 es va ratificar el “no-compromís” de Copenhaga,... però per passar-lo al 2025. I ara a Glasgow, a la llum de l'evidència que, segons l'ONU, només havien compromisos per valor de 78.000 dòlars, tocava aclarir els mètodes de còmput i la definició d'aquests ajuts, per garantir la seva aplicació.

Finalment, les noves “passes endavant” de la COP26 han estat... “instar” a duplicar els compromisos actuals en ajuts matèria d'adaptació a partir de 2025 i “augmentar significativament” el suport als països en desenvolupament; sense més concrecions.

Però tant important com les quantitats són els termes qualitatius. Segons informes d'**OXFAM**, el 70% dels ajuts anunciats fins a 2019 per a aquest fons no eren en realitat donacions, sinó **crèdits** –d'aquests que en cooperació coneixem de tota la vida–. Un altre bon percentatge eren ajuts amb finalitat no vinculada realment a objectius climàtics. El resultat és que només prop de la quarta part del compromès –entre els 19.000 i els 22.500 milions– es podrien considerar realment com donacions climàtiques.

Espanya es trobava entre els països que estaven per sota del compromís adquirit. El president Sánchez va anar a Glasgow amb l'anunci sota el braç d'invertir 1.350 milions d'euros a partir de 2025. Però fins ara només el 33% són netament donacions climàtiques no reemborsables.

A més, tal com denunciava Saleemul Huq, l'**ODG** assenyala que a Glasgow tampoc s'ha habilitat el **“mecanisme de pèrdues i guanys”** per als països que pateixen i patiran de forma més desastrosa els impactes generats per les emissions del Nord global.

FRENAR LA DEFORESTACIÓ

Un dels punts que s'ha volgut destacar dels “no-compromisos” de Glasgow és l'acord per a frenar la deforestació a partir de 2030. Inclou un pla amb un pressupost de 10.300 milions d'euros públics, a més d'uns altres 7.200 d'inversió privada –la qual fa témer coses com les que denunciava Yvonne Yáñez–.

Aquest acord substitueix la Declaració de Nova York de 2014, que s'havia marcat l'objectiu de reduir a la meitat la pèrdua anual de boscos el 2020 i assolir la deforestació zero el 2030. Tanmateix un informe de la FAO mostra que entre 2015 i 2020 la reducció de la deforestació no ha passat del 16%.

Per cert que el govern de Bolsonaro ha esperat la finalització de la COP per fer pública la dada que el darrer any l'Amazonia brasilera ha perdut 13.235 km² de cobertura vegetal, la pitjor xifra dels darrers 15 anys.

S'ha fet molt èmfasi que entre els 100 països que subscriuen aquest acord s'ha aconseguit sumar Brasil. Però no és tant estrany si es pensa que un acord per començar a frenar la deforestació a partir de 2030 és en realitat un permís per continuar deforestant fins a 2030, com a mínim. I a canvi la signatura d'aquest acord pot servir a la UE per calmar les reticències de la societat civil i alguns governs europeus a la signatura del tractat de comerç amb Mercosur. Un tractat que té com una de les seves principals finalitats l'augment d'importacions europees de carn, soja, etanol i canya, exactament els cultius que promouen la deforestació a Brasil.

Quan les potències “històriques”, com EE.UU. i Europa, assenyalen països emergents com els culpables de les emissions hem de tenir en compte aquesta **petjada externalitzada de les emissions del consum europeu** en la deforestació de l'Am-

zonía. De la mateixa forma que una bona part de les emissions de “les dolentes de la pel·lícula”, Xina i Índia, són degudes a que són les fàbriques dels nostres béns de consum –i en emissions per càpita Xina ocupa el 43è lloc i Índia està per sota de la mitjana global–.

Mentrestant, la presència a la COP dels pobles indígenes, que segons [un informe de la mateixa FAO](#), juguen un paper fonamental en la defensa dels boscos i altres ecosistemes naturals, segueix reduïda a simbolismes i fotos colorides.

EL DIA DE LA DONA A LA COP26 NOMÉS VA SER UN DIA

Després de més de tres dècades de promoció de la perspectiva de gènere en el sistema de l'ONU, a la web sobre la cimera les dades sobre assistents en les delegacions de la COP26, no hi trobarem una informació desagregada. Alguns mitjans han xifrat en un 30% la participació de dones, encara que aquesta proporció minva a mida que ens apropem al nucli dur de les negociacions.

El dimarts 9 va ser el Dia de la dona en la COP 26, un “petit pas endavant” més. Una jornada farcida d'events, conferències, declaracions, activitats artístiques. Una jornada amb debats i reflexions sobre l'esclatxa de gènere en l'impacte del canvi climàtic o les refugiades climàtiques, amb presència de dones indígenes per visibilitzar el seu paper en la defensa dels territoris i els béns naturals...

Però una jornada sense transcendència política. A l'hora de la veritat, en la Declaració final, que consta de 97 punts hem d'anar fins el punts 91 i 95 per trobar formulacions tan genèriques com:

“91. Insta les parts a començar ràpidament a aplicar el programa de treball de Glasgow sobre acció per a l'apoderament climàtic, respectant, promovent i considerant les respectives obligacions en matèria de DDHH, així com la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones.

95. Encoratja les parts a augmentar la participació plena, significativa i igualitària de les dones en l'acció climàtica i a garantir una implementació i mitjans d'aplicació sensibles al gènere”.

UN FORMAT SOBRODAMENT FALLIT QUE CAL REFORMULAR

Segons l'anàlisi publicada per la cooperativa de periodisme d'investigació escocesa [The Ferret](#), les empreses seleccionades com “principals sòcies” i patrocinadors de la COP26 (entre elles la multinacional energètica escocesa SSE, ScottishPower/Iberdrola, Sky, Sainsbury's, Unilever, NatWest, National Grid, Microsoft, Hitachi, Reckitt, Jaguar Land Rover, Ikea y GlaxoSmithKline), van emetre quasi 350 milions de tones de CO₂ en 2020.

Mentre [The Courier](#) xifra en 119 milions d'euros la despesa del Govern del Regne Unit per organitzar la COP26, segons [The Guardian](#), aquests patrocinadors han aportat al pressupost de la cimera un total de 296 milions.

Un altre informe realitzat per Global Witness [Hundreds of fossil fuel lobbyists flooding COP26 climate talks](#), sobre el llistat d'assistents a la COP destacava que la delegació més nombrosa que va participar a la cimera no va ser ni la xinesa ni la dels EE.UU., sinó

Manifestació a Glasgow durant la COP26

de la dels lobbys de la indústria dels combustibles fòssils, amb 503 assistents..., a més dels que figuraven a les delegacions oficials de diferents països com Canadà o Rússia. En aquest sentit recordava que l'OMS no es va prendre seriosament la prohibició del tabac fins que tots els representants de la indústria tabaquera van ser exclosos de les seves reunions.

Segons el darrer informe filtrat de l'IPCC, per evitar depassar l'increment 1,5º caldria reduir les emissions a un ritme anual acumulat del 7% d'aquí al 2030. Els canvis que això comporta són d'unes dimensions i a una velocitat incompatibles amb la dinàmica actual de les COP. Quantes més caldran abans no arribem a la conclusió de que el que està fallant és el format i la metodologia de les COP?

Mentrestant, dins, i sobre tot fora de la COP, ens queda l'única esperança de la diplomàcia de la ciutadania activa i apoderada. L'emergència climàtica i ecològica, no només requereix un gran esforç d'innovació tecnològica i energètica, calen també molts avenços en la innovació democràtica, aportant aire fresc a l'ambient tancat i carregat de la política del segle passat.

I ens queda la tasca de desplegar noves estratègies i fites en la cooperació solidària amb les organitzacions, comunitats i moviments socials del Sud Global per respondre als reptes d'una ineludible transició ecosocial amb justícia global, camí en el que podem aportar, però, sobre tot, aprendre de les experiències i epistemologies emancipadores, connectades a la natura, del Sud. 🌱🌱

DONA'M CINE

Cinema, Feminismes i Resistències

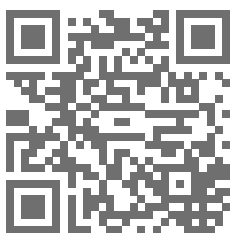
Natalia Riera, Montse Benito, Yolanda Olmos

Entrepobles · Dona'm Cine

Fotograma de Cuidanderas

Aquest any 2021, amb la V edició de DONA'M CINE, concurs internacional de curtmetratges feministes, hem celebrat 10 anys d'existència. Cinc edicions realitzades i més de 500 curtmetratges presentats de més de 20 països

Plataforma Web DONA'M CINE

Des d'Entrepobles ha estat un privilegi impulsar i formar part d'aquesta comunitat. Ha significat un aprenentatge continu des de la primera edició, en què gairebé no teníem referents de concursos online i les xarxes socials acabaven de néixer.

En aquest camí, el compromís de totes les persones i entitats col·laboradores ha estat crucial en la difusió del concurs i ha arribat així a més cineastes i col·lectius feministes, augmentant la riquesa de mirades i teixint relacions d'acompanyament.

No podem oblidar que quan llançàvem aquesta V edició de DONA'M CINE, el món estava en "emergència sanitària" provocada per la pandèmia de la COVID-19, i que els seus impactes s'han sumat als ja provocats al llarg de dècades per la crisi alimentària, energètica, de les cures, crisi econòmica i financera, crisi migratòria i de persones refugiades, crisi climàtica i ecològica. Per això mateix, en aquesta V edició, les temàtiques a concurs han continuat enfocades als sentiments, accions i valors dels feminismes diversos: transversalitat, interseccionalitat, sororitat, transformació ecosocial, resistències creatives, crítica al capitalisme i a l'heteropatriarcat.

En aquesta V edició 135 cineastes van presentar les seves obres produïdes entre el 2018 i el 2021, reflectint les diverses realitats de 17 països, entre els quals es troben: Espanya, Xile, Argentina, Perú, França, Panamà, Bolívia, Nica-

ragua, Colòmbia, Hondures, Cuba, Andorra, Guatemala, Veneçuela, Brasil, Equador i Suècia, sumant-se així a aquesta aventura compromesa des de fa deu anys amb els feminismes a través del cinema.

Curtmetratges que transmeten les veus de les dones a través de la imatge, cineastes aportant noves històries i diferents pràctiques de creació. El món no es pot comprendre sense la diversitat de mirades de les dones i des de tots els feminismes. En un panorama audiovisual dominat per les visions androcèntriques, sexistes, racistes, capacitistes, fer cinema és un acte de resistència, de rebel·lia, un acte polític.

Els 135 curts presentats en aquesta V edició, els finalment seleccionats (52), els finalistes (9) i premiats (3) ens connecten amb les nostres àvies, les seves experiències, frustracions i lluites; també amb els nostres cossos, els nostres plaers, territoris en perill i sota control. Ens parlen de desitjos profunds, de les realitats viscudes i les somiades, a través dels diversos gèneres, les cineastes tant amateurs com professionals, s'apropien del relat, transformen els discursos dominants i creen nous referents.

DONA'M CINE va ser concebut amb aquest propòsit, ser una plataforma de creativitat i cultura on-line, de construccions col·lectives i de mirades feministes diverses, i de construcció

d'un espai per fer visibles produccions audiovisuals que no tenen lloc als mitjans de comunicació convencionals.

Les entitats col·laboradores d'aquesta V edició que ens han acompanyat han estat: Dones Visuals, FemArt, Ca la Dona, La Bonne – Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaïson, DEMUS Perú (*Estudio para la Defensa de los Derechos de la Mujer*), Institut de Drets Humans de Catalunya, SICOM – Solidaritat i Comunicació, Zumzeig (Cine-Cooperativa) i hem comptat amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Col·laboradores que han tornat a confiar en DONA'M CINE com un projecte essencial per a la transformació social feminista.

El passat dijous 21 d'octubre vam celebrar als cinemes Zumzeig de Barcelona l'acte de cloenda i entrega de premis de la V edició de DONA'M CINE, gala que es va poder seguir en directe per streaming.

L'acte es va estructurar en tres parts, en primer lloc, es van projectar els curts finalistes, nou obres que van ser molt ben valorades pel jurat i el públic i que són una mostra dels diferents gèneres presents al concurs, l'animació, el documental i la ficció. Nou curts que ens interpel·len des de les seves diverses temàtiques, i que són un exemple de creativitat, feminismes i resistències:

Una recepta familiar de Lucía Paz (Argentina), **Cultura de la primesa** de Nina Marchi (Argentina), **Sota la cova** de Gabriela del Pilar Koc Góngora (Perú), **Capturant el temps** d'Iztel Sarmientos Roque (Mèxic), **confinement rap** Staiano (Espanya), **Aleínad** de Daniela Cáceres López (Colòmbia), **Beef** d'Ingride Santos (Espanya), **Com va ser la teva vida, àvia?** de Claudia Estrada (Espanya) i **Jo ocupo territori** de Camila Silva (Brasil).

Tot seguit es va passar al moment clau de l'esdeveniment amb el **lliurament de premis** d'aquesta V DONA'M CINE i la projecció dels tres curtmetratges premiats:

Premi del Públic per a **Memòria de les oblidades** de Marta Arjona, Maite Blasco i Raquel Rodríguez (Tarragona) amb un total de 1.365 vots rebuts del total de 6.100 vots emesos per part del públic. Aquest curtmetratge experimental de vídeo dansa està basat en fets reals. Rendeix homenatge a les dones que van morir al convent-presó de les Oblates de Tarragona a causa de les dures condicions carceràries durant la repressió franquista. Una història narrativa i audiovisual que dona veu al nostre passat més recent.

Premi Berta Cáceres per a **Cuidanderas: Germanes de l'Altiplà** de Gabriela Elena Arnal Sandia (Colòmbia). Premi que va lliurar Miriam Miranda, coordinadora general de l'Organització Fraternal Negra d'Hondures (OFRANEH), amiga i companya de Berta Cáceres.

Vam comptar amb la participació de Judith Muñoz Saavedra, membre del jurat de la IV edició de DONA'M CINE, acadèmica, feminista i activista pels DDHH, que ens va recordar la importància d'aquest premi en la trajectòria de DONA'M CINE. Des de la tercera edició del concurs es posa el focus en les dones activistes i defensores dels drets de les dones, de la seva col·lectivitat i dels béns comuns de la natura, mentre que la seva criminalització és un fenomen global en creixement, amb tendències que s'expressen en diferents graus i contextos. El Premi Berta Cáceres es consolida una edició més, a través del curtmetratge guanyador en aquesta V edició, on reconeixem l'esperit i la força de Berta Cáceres.

Premi del Jurat per a **I tu tan feliç** de Penélope Fortunatti (Xile), lliurat per dues de les cinc integrants del jurat d'aquesta V edició, Carme Clavel, Heidi Ramírez, Teresa Sanz, Leticia Moy i Sílvia Subirós, destacant del curtmetratge la presentació visual del contingut, que apunta a la barbàrie històrica de l'avortament clandestí de les dones i l'esdeveniment de l'experiència abortiva d'una dona actual.

El dret de les dones a l'avortament lliure i gratuït és una vindicació transversal als moviments feministes des dels seus orígens. Totes sabem que la qüestió de l'avortament lliure no està resolta a molts països i segueix sense estar totalment resolta a cap país.

La presentació del tema, tan antic com important, és molt original, surt dels tractaments tòpics i ens interpel·la a no oblidar-lo, a tenir-lo sempre present en les nostres lluites com a símptoma de la manca de llibertat de les dones, del dret fonamental del propi cos i com a senyal fonamental, per tant, de la pervivència del domini patriarcal.

Aquest acte de cloenda i entrega de premis de la V edició de DONA'M CINE tancava una etapa intensa de treball, però en paraules del comitè organitzador, suposava un fins aviat amb la il·lusió i la convicció que, amb el nostre compromís amb els feminismes, amb les defensores de DDHH i amb el cinema amb perspectiva feminista ens permetrà tornar amb una nova edició. 🌸👩

ENS POTS TROBAR A

ANDALUSIA

■ C/ José Mª Moreno Galván, 18, Bl.K - 2° B
41003 Sevilla · T. 616 564 551

✉ ep.andalucia@entrepueblos.org

📘 Entrepueblos Andalucía

ASTÚRIES

✉ ep.asturies@entrepueblos.org

CASTELLA-LA MANXA

✉ ep.castillalmancha@entrepueblos.org

CASTELLA I LLEÓ

✉ ep.valladolid@entrepueblos.org

✉ ep.burgos@entrepueblos.org

✉ ep.zamora@entrepueblos.org

✉ ep.cyl@entrepueblos.org

✉ ep.palencia@entrepueblos.org

🌐 entrepueblosvalladolid.wordpress.com

📘 entrepueblosencastillayleon

🐦 @EntrepueblosV

CATALUNYA

■ C/ August 21, entl. 1a · 43003 Tarragona

■ C/ Raiers 13 · 25500 La Pobra de Segur
(Lleida)

■ Av. Meridiana 32, ent. 2^a (esc. B)
08018 Barcelona

✉ penedes@entrepueblos.org

🌐 entrepoblespenedes.wordpress.com

🌐 entrepoblesbarcelona.wordpress.com

@EntrePobles_Tgn

📘 EntrePobles-Camp-de-Tarragona

📘 EntrepoblesPenedes

COMUNITAT DE MADRID

✉ ep.madrid@entrepueblos.org

📘 EntrepueblosMadrid

EUSKAL HERRIA

✉ herriarte@gmail.com

ILLES BALEARS

■ C/ Carme, 6 · 07701 Maó (Menorca)

✉ mallorca@entrepueblos.org

📘 EntrePobles-Mallorca

LA RIOJA

■ Apdo. 1.327 · 26080 Logroño

PAÍS VALENCIÀ

■ C/ Sant Isidre 9 · 03803 Alcoi

■ C/ Venezuela 1 · 03610 Petrer

■ Paratge Sant Josep. C. Pipa 7
12600 Vall d'Uixó (Castelló)

■ C/ Lepant 7 · 03201 Elx

✉ paisvalencia@entrepueblos.org

✉ alacant@entrepueblos.org

🌐 entrepoblesalacant.wordpress.com

📘 EntrepoblesPaisValencia

REGIÓ DE MURCIA

✉ marcuba3@gmail.com

APORTACIONS ECONÒMIQUES

IBAN (ES05) Triodos Bank (1491) Oficina (0001) Núm. c.c. (21-3000079938) • Avinguda Diagonal, 418, 08037 Barcelona

EntrePobles - BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sol·licitud d'ingrés com a soci/sòcia

Nom i cognoms

NIF *

Data de naixement

Adreça

C.P. Població

Telèfon Professió

Adreça electrònica

Quota anual 76 € ó €

Si tens dificultats econòmiques posa't en contacte per flexibilitzar la teva aportació.

EntrePobles recomana fixar-la en el 0,7% del salari.

Ordre de pagament per a l'entitat bancària

Banc / Caixa

NÚMERO DE COMPTE - IBAN									
IBAN	ENTITAT	SUCURSAL	D.C.	NÚM. CUENTA					

Sol·licito que fins nou avis, carreguin al meu compte o llibreta els rebuts que periòdicament els presentarà a nom meu **EntrePobles**

Nom i cognoms

Adreça

C.P. Població

Firma

*NIF imprescindible per a desgravament en l'IRPF.

Avis legal: De conformitat amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 ("RGPD"), l'associació EntrePobles/EntrePobos/Herriarte es fa responsable i garanteix la confidencialitat i seguretat en el tractament de les dades de caràcter personal, que s'utilitzaran únicament per poder formalitzar la inscripció i rebre la informació com a soci/a, i no se cediran a tercers en cap cas. Es pot exercir el dret d'accés, rectificació, supressió, portabilitat, limitació i/o oposició al tractament, mitjançant la nostra adreça postal (Av. Meridiana, 30-32, esc B, entresòl 2a, 08018 Barcelona).